

Det grønne hjulet 1

Kompetanseløft i
Senterpartiet

Veiledning for kursledere

1. Praktisk informasjon om kursopplegget

Målgruppen for kurset er i første rekke tillitsvalgte på lokalplan, dvs. styret i lokallaget og folkevalgte, men inviter gjerne med andre interesserte. Kurset passer også for Senterungdommen og Senterkvinnene. Hvis dere blir mange, er det fullt mulig å registrere flere studieringer i ett og samme lokallag. Selv om dere har brukt kursopplegget tidligere, er det nytt stoff i denne utgaven, som er aktuelt når det gjelder valget 2019 og arbeidet med ny kommunestyregruppe. Husk også på de nye styremedlemmene som ikke har vært gjennom studieopplegget tidligere.

Kursopplegget er et *prioritert studietema*, og det forventes at lokallagene gjennomfører denne opplæringen for sine tillitsvalgte. Dette er spesielt viktig fordi tillitsvalgtopplæring i Senterpartiet nå vil bli gjennomført i flere trinn.

Trinn 1 – dette kursopplegg – er grunnleggende basisopplæring.

Trinn 2 er en påbygning, beregnet på fylkestyrene og folkevalgte på fylkesnivå.

Innmelding av kurs i Senterpartiskolen

Det grønne hjulet blir automatisk innmeldt som kurs i Senterpartiskolen for alle aktive lokallag etter at årsmøtet er avholdt.

VIKTIG om frammøteliste:

Kursleder har ansvaret for å opplyse alle deltagere om at de blir ført opp på frammøteliste for kurs/opplæringstiltak, slik at deltagerne kan gi sitt samtykke. For kurs og studietiltak som mottar statsstøtte i henhold til Lov om voksenopplæring er kursarrangør pålagt å føre frammøteliste som viser møtedatoer, varighet, deltagerens navn, fødselsår og bostedsadresse. Frammøtelistene skal oppbevares i minst 10 år. ([Jfr. Lov om voksenopplæring, forskriftens § 9.](#)) Senterpartiets Studieforbund behandler og oppbevarer frammøtelistene i henhold til [Lov om behandling av personopplysninger](#). Se også: www.senterpartiskolen.no og vår [Håndbok for studieledere](#).

Tidspunkt for kursgjennomføring

Kursopplegget skal helst gjennomføres så raskt som mulig etter årsmøtet . **Registrer frammøteliste så snart dere er ferdige med kursopplegget. Da vil lokallaget også få utbetalt penger.**

Antall timer

Kursopplegget er basert på 12 klokke timer, men kan gjennomføres på 8 klokke timer. For å få godkjent kurset må minst to deltagere være tilstede minst 75 % av tiden. Det er lov å bruke flere timer, for de som ønsker å fordype seg. En klokke time inkluderer pause, men halve klokke timer blir ikke registrert – så bruk kun hele klokke timer.

Kursbevis

Kurset er kompetansegivende som basisopplæring for lokale tillitsvalgte i Senterpartiet. Alle som gjennomfører kurset (dvs. er til stede på minst 75 % av tiden) har krav på kursbevis.

Dette kan bestilles fra Senterpartiskolen, e-post til efy@sp.no

2. " Kjekt å ha" – utstyr til kurset

Kurslokaler med internett-tilgang

Studieheftet *Det grønne hjulet* inneholder mange lenker til stoff på internett. Kurslokalene bør ha tilgang til internett, eventuelt med tilgang til projektor. Det er en fordel om deltagerne tar med PC eller nettbrett på kurssamlingene, slik at det går an å klikke på lenker for å se fagstoff underveis. Det er selvfølgelig fullt mulig å gjennomføre kurset uten PC og nett-tilgang, og kun bruke heftet. Samtidig vil tilgang til internett gi flere muligheter til å finne interessante ressurser.

Utstyr som dere vil ha behov for under kurset:

- Lokallagets virksomhetsplan/arbeidsprogram
- Partiprogrammet for inneværende kommunevalgperiode
- *Sånn gjør vi det i Senterpartiet – håndbok for tillitsvalgte og folkevalgte i kommunen* er vedlagt kursopplegget som PDF-fil, eller kan hentes her: www.senterpartiskolen.no
- Post-it-lapper
- Noe å skrive med og på

Tilgang til flippover eller tavle er greit, men ikke nødvendig.

Husk at Voksenopplæringsloven gir rett til å få bruke offentlige undervisningslokaler gratis til gjennomføring av kurset.

Spørsmål?

Ta kontakt Senterpartiets Studieforbund

Elise Fylling, efy@sp.no eller Kristin Madsen km@sp.no

Generell informasjon: www.senterpartiskolen.no, se *Det grønne hjulet*

Noe å huske på før kursstart

- Organiser kaffe/te-pauser og litt å spise underveis. Ansvaret for bevertningen kan gå på omgang blant deltagerne, eller gi beskjed om at hver enkelt tar med seg det de vil drikke og spise.

- Bestille rom, - sted å være, og gjøre avtale med eventuelle foredragsholder eller andre som skal bidra under kurset.
- Gi beskjed til deltagerne om tid, sted, hva de skal ha med seg osv.
- Se gjennom studieheftet, slik at du er forberedt.

Noen enkle pedagogiske tips

Din rolle som kursleder/studieleder er å stimulere til diskusjon, refleksjon og gode samtaler. Du skal også bidra til at kunnskap og erfaringer deles, og at det blir god stemning og motivasjon underveis i kurset. Husk at dette kursopplegget er en prosess, og at det viktigste er å stille spørsmål, snakke sammen og gi rom for ettertanke. Svarene er mindre viktige enn de gode spørsmålene – og det finnes ingen «fasitsvar».

- Tenk gjennom hvordan du håndterer starten/innledningen på kurset. Skap god stemning, dere skal ha det hyggelig sammen. Trivsel fremmer læring!
- Post-it-lapper, papir og skriveredskap kan brukes for å visualisere og dokumentere arbeidet.
- Still tydelige, enkle spørsmål som gir mulighet for diskusjon, samtale og ettertanke.
- Sørg for at alle kommer til orde i diskusjoner.
- Forsøk å stimulere og støtte gruppen hvis dialog og diskusjon kjører seg fast. Gå eventuelt videre hvis det blir «stille» når du stiller spørsmål.
- Vær lyttende og oppmerksom, og vær nøye på å se den enkelte deltager.
- Del gjerne opp i mindre grupper som kan jobbe sammen med øvelser og oppgaver. Dette må du se an, i forhold til gruppestørrelsen på hele kurset – og hvordan deltagerne fungerer sammen som en gruppe.
- Spill på de ressursene som deltagerne utgjør – det er viktig å utveksle erfaringer og dele kunnskap.
- Husk pauser!
- Variasjon i arbeidsmåter er bra, og egenaktivitet er den beste måten å lære på.

3. Forslag til gjennomføring av kurset time for time

Selv om det er satt opp «timeplan», står dere helt fritt til å bruke tida og stoffet slik dere ønsker. «Timeplanen» er et forslag til hvordan dere kan disponere stoffet. Det viktigste er at kursopplegget tilpasses lokalt, slik at det gir størst mulig utbytte for deltagerne.

Derfor er kursopplegget gjort fleksibelt, og det er "fritt fram" å bruke de arbeidsmåtene som passer best. Kursopplegget kan varieres og kombineres med foredrag, gruppearbeid, studieringmetodikk, debattmøter osv. Det går også an å hente inn foredragsholder eller prosessveileder til hele, eller deler av kurset. Tilpass kursopplegget etter hva som passer best i ditt lokallag!

Forslaget til gjennomføring av kursopplegget er organisert som tre samlinger à 4 timer, men kan gjerne deles opp i flere samlinger om ønskelig. Det er også mulig å ha f. eks en felles samling med flere lokallag, og gjennomføre resten av kursopplegget som studiering i eget lag.

Modul 1: organisasjonskunnskap, ideologi og verktøy

Kursheftet side 6-19

1. time: Organisasjonskunnskap

Start med å ønske velkommen, og la folk presentere seg hvis folk ikke kjenner hverandre fra før.. Hvor lenge har folk vært med i Senterpartiet? Hvor lenge har folk sittet i styret? Hvem er nye, og har de nye erfaring med styrearbeid, organisasjonsarbeid og politisk arbeid? Still spørsmålet ” Hvorfor er vi senterpartister?” Hva er det som gjør at vi har lyst til å arbeide og engasjere oss i partiet? Hvorfor er organisasjonsarbeid viktig i en politisk organisasjon? Hva tenker vi om politisk arbeid som en frivillig demokratidugnad?

Tips: Studieheftet starter med organisasjonskunnskap. Ta en runde innledningsvis på hva vi må kunne for å drive med organisasjonsarbeid og politikk. Hvilken kompetanse trenger vi for å drive godt lokallagsarbeid? Få gjennom våre saker i kommunestyret? Bli synlige i media? Beherske sosiale medier? Hva tenker vi rundt Senterpartiets vekst, både politisk og i antall medlemmer? Hva betyr dette for hvordan vi drifter vårt lokallag?

2. time Senterbevegelsen og partiets ideologi

Hva kjennetegner Senterpartiets ideologi? Hvilke grunnleggende verdier preger partiet? Senterbevegelsen består av Sp, Senterungdommen, Senterkvinnene, Samepolitisk råd og Senterpartiets Studieforbund: hvem er vi, og hvordan samarbeider vi? Hvis dere har med styrerepresentanter/representanter fra Senterungdommen og Senterkvinnene – be dem foreslå saker som det kan være av felles interesse å jobbe med. Hvilke saker er viktige for Senterpartiets lokallag? For Senterkvinnene? For Senterungdommen? Hvordan kan vi samarbeide lokalt? Hvordan kan vi sammen rekruttere flere medlemmer – og holde på de vi har? Hvordan markedsfører vi Senterpartiets ideologi og politiske løsninger?

Tips: Be Senterkvinnene og Senterungdommen forberede en liten innledning på forhånd.

3. time + 4. time Verktøy og kommunikasjon i Senterpartiet

Mye av arbeidet enten det gjelder organisasjon, ledelse eller politikk handler om *kommunikasjon*, og da spesielt *digital* kommunikasjon.

Styret skal kommunisere med hverandre, med kommunestyregruppa, medlemmer og andre. Det er også gjennom kommunikasjon og informasjon at Senterpartiet blir synlig utad, og dette skjer ofte digital. Hvordan kan vi bruke Senterpartiets medlemsystemer: MinSide, Min forening og Innsiden, nettside, mediarbeid/sosiale medier, studiearbeid og andre hjelpemidler for å drive lagsarbeid og medlemskommunikasjon? Se side 11 og 12 i studieheftet. Gå inn på <https://minside.sp.no> og <https://innsiden.sp.no> og vis hvordan innlogging gjøres og hvordan sidene kan brukes. Spør hvem som har erfaring, og sett i gang en dialog om hvordan vi best mulig kan dele informasjon på en enkel måte. Bruk studieheftet, og gå gjennom de ulike verktøyene. Diskuter hva dere har behov for i arbeidet, og hvordan dere kan bruke ”verktøyet ” effektivt i medlemskommunikasjon og arbeid i styret og i lokallaget. Bruk også litt tid på å snakke om personvern og sikkerhet på nett, og diskuter hva dette betyr i politisk parti som forvalter sensitive opplysninger (medlemskap i et politisk parti betraktes som sensitiv informasjon, på linje med helseopplysninger.)

Tips:

- Bruk noe av tida til å registrere opplæringsbehov. Hvis det er behov for å lære mer om digitale verktøy, har studieleder og styre et ansvar for å tilby opplæring. Eget kursopplegg tilbys gjennom Senterpartiskolen, ta kontakt med fylkeskontoret hvis det er behov for kurs i bruk av Min side og Innsiden. Studieheftene *Tradisjonelle medier – nye arbeidsmåter* og *Sosiale medier* kan hentes på www.senterpartiskolen.no
- Hvis tida blir knapp, foreslå gjerne ”hjemmearbeid” til neste samling (lese i heftet, finne info på nett, notere seg spørsmål, opprette bruker på Min side etc.)

Andre samling: JEG – en leder?

Om ledelse i lokallaget, og styret som ei ledergruppe

Studieheftet side 20 -29

1. time: Lokallagets oppgaver og Senterpartiets vedtekter

Gå gjennom lokallagets oppgaver, og vedtektene for lokallag, se www.senterpartiet.no. Hva sier vedtektene om styrets plikter, og hvordan ivaretar vi pliktene i lokallagsarbeidet? Hvilke styrker og svakheter har vi i vår egen lokallagsdrift? Kjenner styret godt nok til vedtektene? Hvordan regulerer vedtektene arbeidet i lokallagsstyret og i kommunestyregruppa? Hva sier vedtekter og retningslinjer om kommuneråd og samarbeid mellom kommunestyregruppe og lokallagsstyre?

Tips: Spør deltagerne om hvilken erfaring de har med styre- og organisasjonsarbeid fra tidligere. Hvilke forskjeller og likheter er det mellom hvordan vi gjør ting i Senterpartiet og i andre organisasjoner?

2. time: Styreverv i lokallaget

På side 24 i studieheftet er styrevervene beskrevet. Gå gjennom av ulike tillitsverv, forventninger og oppgaver. Ansvar, roller og oppgavefordeling i styret skrives ned underveis. Hvem skal gjøre hva, og hvilket ansvar har det enkelte styremedlem? Gjør øvelsen på side 20 i studieheftet.

3. og 4. time Ledelsesfilosofi for lokallag – diskusjon for refleksjon

Bruk tid på å snakke sammen om hvilke verdier dere skal jobbe ut fra, og hvordan dere ønsker å jobbe sammen som en felles ledergruppe. Hvordan kan vi jobbe med ledelse i et lokallag, og se alle tillitsvalgte som ledere?

Ta utgangspunkt i spørsmålene på side 16 i studieheftet, og jobb med bevisstgjøring omkring ledelse i lokallaget hvor styret både er et arbeidslag, og en gruppe sammensatt av ulike individer.

Tips: Inviter til en dialog om hva som motiverer den enkelte, og hvordan vi kan få lyst og engasjement både til å jobbe sammen som et arbeidslag. Hva forstår vi med begrepene indre og ytre motivasjon?

Tredje samling: Strategisk arbeid i lokallaget

Studieheftet side 30-38

1. time: Vi tar tempen på lokallaget og arbeidet vårt i kommunen

Gå gjennom de ulike stegene i det grønne hjulet, og få i gang en samtale om hvordan dette hjulet kan brukes i styrearbeidet. Gjør oppgaven på side 31. Poenget med øvelsen er å få i gang en diskusjon om hvordan «ståa» er i lokallaget. Gjør deretter oppgaven på side 32, hvor dere skal ta tempen på lokallaget, som er det første steget i hjulet, nemlig å «stikke fingeren i jorda» for å sjekke ut hvor vi er.

Tips: Del suksesshistorier – hvilke saker er vi gode på i vår kommune? Hva fikk vi til i den siste kommunestyreperioden? Hva har vi fått til i lokallaget vårt av aktiviteter og andre ting?

2. time: Målsetting og klargjøring av mål

Dette er det andre steget i hjulet. Nå skal det jobbes med målene framover - med neste stortingsvalg for øyet. Spørsmål til ettertanke og diskusjon kan være:

- Hva er viktig i vår kommune, og i vårt lokalmiljø?
- Hvordan jobber vi for at Senterpartiet skal fortsette å vokse?
- Hvordan rekrutterer vi nye medlemmer og gjør oss attraktive for velgerne, gjennom å profilere Senterpartiet lokalt?

Dette er et eksempel – dere kan gjerne ta utgangspunkt i lokalt arbeid og lokale saker.

Tips: Bruk Post-it-lapper og be deltagerne skrive ned tre saker som de ønsker å jobbe målbevisst med framover. Dette kan være både organisatoriske og politiske saker. Post-it-lappene kan henges opp, og systematiseres. Hele poenget er å sette seg mål, og så klargjør dem i en prosess hvor vi prøver å rette oss inn mot hva vi vil og hva vi skal prioritere.

3. time: metode og læring

Det tredje steget handler om hvordan vi kommer oss dit vi vil gjennom metode og læring. Inviter til en diskusjon om hva som skal til for å nå mål, og komme dit vi vil. Gjør øvelsen og oppgaven, se beskrivelse på side 35 i studieheftet. Ta en runde på hvordan styret kan sette opp, og bruke enkle planer i sitt arbeid. Husk at en «plan» kan kokes helt ned til noe stikkord på en Post-it-lapp. En plan trenger ikke være et stort og omfattende dokument – men skal være et hjelpemiddel for å nå mål.

4. time: evaluering

Dette er det siste steget i kompetanse- og strategihjulet. Nådde vi målet, og hvordan gikk det egentlig? Her er det ikke lagt opp til gjennomføring av oppgave, men prøv å få i gang en samtale om hvordan metodikken i *Det grønne hjulet* kan brukes i praksis. Metodikken i hjulet kan hjelpe oss å utvikle lokallaget, sette i gang tiltak og evaluere arbeid – og den kan brukes av styret gjennom et helt år, fra årsmøte til årsmøte. Styret kan gjerne bli enige om å bruke hjulet ved at de tar fram virksomhetsplan/arbeidsplan på hvert styremøte framover, som et hjelpemiddel i arbeidet mellom årsmøtene. Organisatorisk arbeid, ledelse og politikk er ikke gjort «en gang for alle» - det er kontinuerlige prosesser med arbeidsoppgaver og ting som gjentar seg gang etter gang.

Ta gjerne en kort refleksjonsrunde til slutt rundt det ansvaret som **alle har** for at Senterpartiet - organisasjonen og politikken - skal vokse og gro. Organisasjoner består tross alt av mennesker – og det er **vi** som sammen former partiet og politikken, og skaper et trivelig fellesskap.

Helt tilslutt: nå er det på tide å jøre stas på alle som har fullført kursopplegget! Gratulerer og takk for innsatsen!

Husk å sende inn frammøtelse! Studiestøtte utbetales pt. med kr 90 pr gjennomført studietime (en klokke) – uavhengig av antall deltagere. Lykke til!

Senterpartiets Studieforbund
Senterpartiskolen

www.senterpartiskolen.no